

GROW UP

OPGROEIEN IN HOOGBOUW

Annely van den Berg
Academie van Bouwkunst Amsterdam

Grow Up

Opgroeien in hoogbouw

Annely van den Berg

Master Architectuur
Academie van Bouwkunst Amsterdam

2 juli 2020

Commissie:
Chris Scheen (mentor)
Judith Korpershoek
Thijs van Spaandonk

Toegevoegde leden:
Marlies Boterman
Machiel Spaan

Afbeelding voorpagina:
Maquette foto door Verbeelding Fotografie

GROW UP

OPGROEIEN IN HOOGBOUW

Speelplek op de galerij
Foto door: Annely

VOORWOORD

Voor mijn afstudeerproject van de Master Architect aan de Academie van Bouwkunst in Amsterdam heb ik een toren op de Zuidas ontworpen waar het opgroeiende kind centraal staat. In deze toren bevinden zich woningen, de nieuwe bibliotheek van de Zuidas en een buitenschoolse opvang. Een mixed-use gebouw voor de wijk maar ook voor de bewoners zelf. Door het gebouw meandert een 'ontdekkingsroute' voor het kind die langs en door de verschillende functies van het gebouw gaat.

In mijn project staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

'Kan architectuur in een hoogstedelijke context bijdragen aan de sociale ontwikkeling van een opgroeiend kind?'

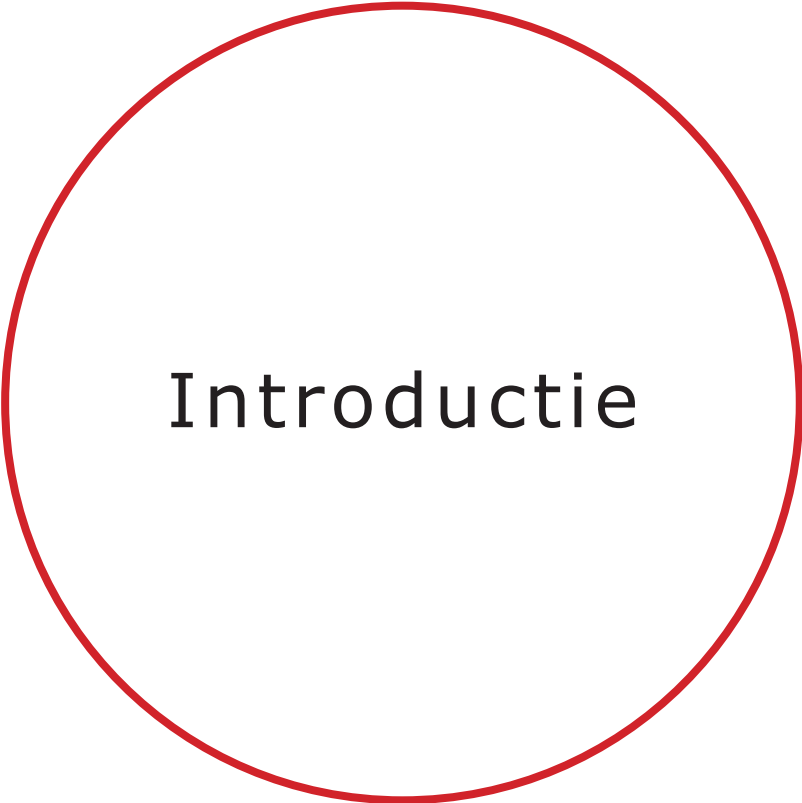
De fascinatie voor het opgroeiende kind in een hoogstedelijk milieu is begonnen bij mijzelf, ik ben een dorpsmeisje in de stad. Opgegroeid in een dorp op de Veluwe met alle ruimte om mij heen om de wereld te ontdekken.

Met de hoge grondprijzen en de woningnood in de steden weten gemeenten en ontwikkelaars wat ze moeten doen: verticaal bouwen. Is de eerste speelplek voor kinderen dan pas voorbij de entree van het gebouw? Kinderen zijn creatief en niet aan de functie van een ruimte gebonden om met hun fantasie een speelwereld te creëren. Kan architectuur hier op inspelen?

Dit onderzoek heeft zich het afgelopen anderhalf jaar gevormd samen met mijn commissieleden met ieder hun eigen expertise.

INHOUD

Introductie	11
Vraagstelling	
De ontwerpopgave	
Het ontwerp	
Het kind	19
Ontwikkeling van het kind	
Zuidas	23
Projectlocatie	
Transformatie	
De toekomst van de bibliotheek	
Wat zegt de Openbare Bibliotheek Amsterdam over de Zuidas	
Het ontwerp	37
Programma in het gebouw	
Ontdekkingsroute	
Elementen van herkenning	
Zone 1: Wonen	
Zone 2: Bibliotheek en BSO	
Zone 3: Plein	
Conclusie	65
Maquette	69

Introductie

VRAAGSTELLING

Als ik terugblader naar een van de eerste pagina's van mijn schetsboek lijkt het alsof ik al wist wat er nu ligt. Woorden die ik destijds heb opgeschreven zijn: spelen, ontdekken, maken, in de stad, plek voor kinderen, contrast, ruimte, vrijheid.

In de zoektocht naar mijn afstudeeronderwerp heb ik gekeken naar wie ik als kind was en hoe ik groot ben geworden. En wat ik vandaag om mij heen zie nu ik in een flat woon.

Eerste schets, 10 januari 2019

Ik ben opgegroeid in een dorp op de Veluwe wat omringd is met bos en heide. In mijn jonge jaren speelde ik veel met mijn buurmeisje op de oprit en de stoep voor ons huis. Later heb ik op scouting gezeten waar ik met plezier boomhutten heb gebouwd, tenten opgezet en kampvuren gebouwd. Ravotten in de natuur.

Hoe kijk ik, zelf opgegroeid in een dorp, naar de opgroeiende kinderen in de stad? De stad is een plek waar op dit moment woningen voornamelijk verticaal gebouwd worden. Kinderen groeien hier op en de stoep is niet meer een veilige plek om onder toezicht oog van vader of moeder te spelen. Er zit letterlijk een hoogteverschil in wat een barrière is voor een veilige speelomgeving.

Kinderen groeien op in verschillende omgevingen en raken hier aan gewend. Ik heb mijn onderzoek daarom niet als probleem maar als vraag benaderd. De volgende vraag stond centraal:

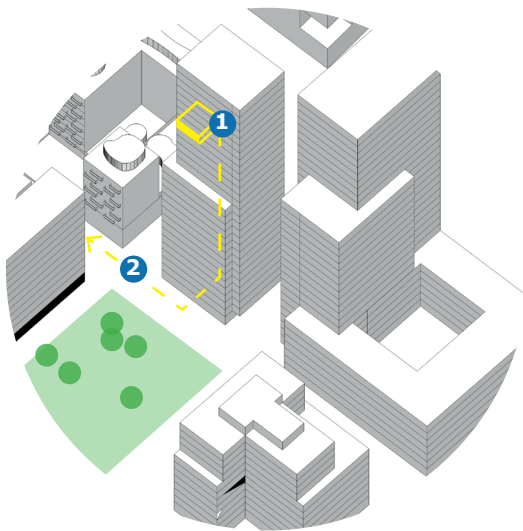
'Kan architectuur in een hoogstedelijke context bijdragen aan de sociale ontwikkeling van een opgroeiend kind?'

Een plek in de stad Amsterdam waar ruimte is voor een binnenstedelijke groei is op de Zuidas. Het gebied dat nu voornamelijk bekend staat als een zakendistrict, krijgt naast kantoren en voorzieningen er ook woningen bij. Het zal de komende 10 jaar een groei van ruim 300% doormaken.

Kinderen zullen hier in een hoogstedelijk milieu opgroeien, naar school gaan en buiten spelen.

Dorp

Stad

DE ONTWERPOPGAVE

De ontwerpopgave die ik voor mijzelf heb gesteld is een omgeving te creëren in een stedelijke omgeving waar kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar op een veilige manier zich kunnen ontwikkelen.

In mijn ontwerp refereer ik naar de opbouw van een dorp. De omgeving waarmee ik vertrouwd ben. De woning, het speeltuintje achter het huis, de straat, het sportveldje in de buurt, gemeenschappelijke skatebaan in de wijk en ga zo maar door. Als ik daar op terugkijk gaat een opgroeiend kind steeds een stapje verder zijn of haar omgeving verkennen. Een opbouw van de veilige en bekende omgeving rondom het huis naar steeds iets verder weg en onbekender. Veiligheid gaat samen met de verantwoordelijkheid die het kind kan hebben. Nog onder toezicht oog vanuit huis spelen of zelf de verantwoordelijkheid krijgen om thuis te zijn voordat het donker wordt en dat terwijl je nog niet eens klok kan kijken.

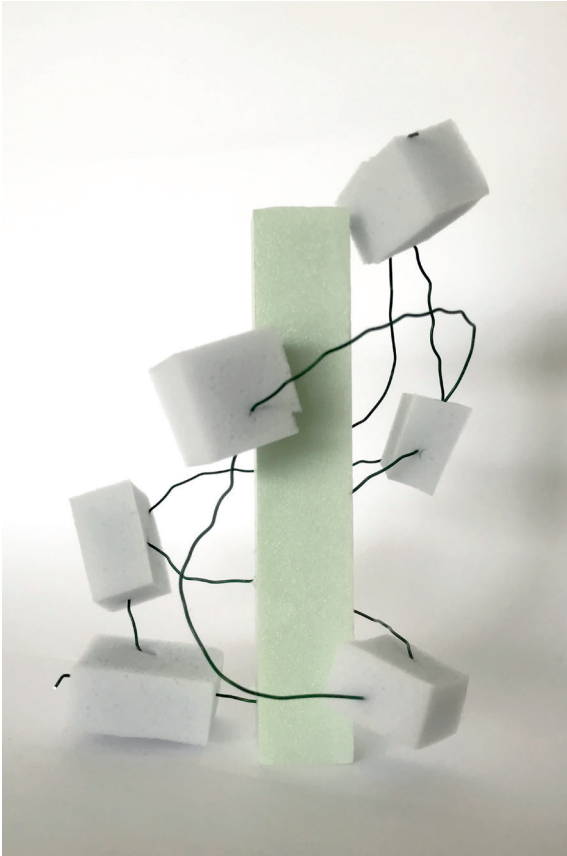
Je hebt de mogelijkheden om steeds een stapje verder de wereld te verkennen naar je eigen kunnen.

In hoogbouw zijn de overgangen tussen de functies rondom een huis erg groot omdat er een veelvoud van alles is en is samengebundeld. Gestapelde

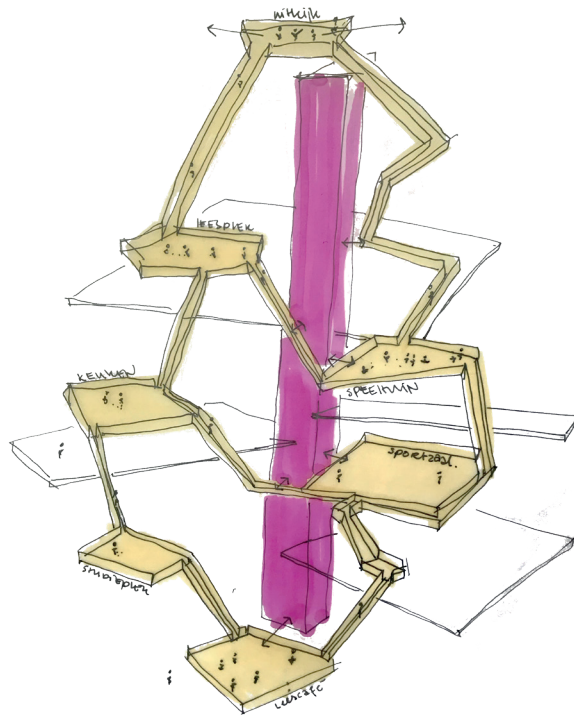
woningen met een gezamenlijke voordeur die eindigt op de stoep van een drukke weg. Overgangszones zijn helder afgebakend en gescheiden van elkaar.

Aanhakend op het programma van het stedenbouwkundig plan van de Zuidas (zie pagina 23) heb ik een mixed-use gebouw ontworpen en geen eenzijdig gebouw.

Het gebouw zal bestaan uit woningen, de eerste veilige plek voor kinderen, een bibliotheek en een buitenschoolse opvang. Er zal een route door het gebouw lopen die geïnspireerd is op schaal van het dorp en passend is bij de stappen die een opgroeiend kind maakt in de ontwikkeling.

Conceptmodel ontdekkingsroute:
Meanderen versus directe route

Schets van de ontdekkingsroute, 2019

HET ONTWERP

Het ontwerp is een toren in het hart van het kenniskwartier en bestaat uit een bibliotheek, een buitenschoolse opvang en woningen. In deze toren meandert een ontdekkingsroute speciaal voor kinderen. De route is gefocused op de stappen in de ontwikkeling die een kind maakt en de daarbij horende omgeving. Het ontwerp is daarom in drie verschillende zones opgedeeld om dit zichtbaar te maken:

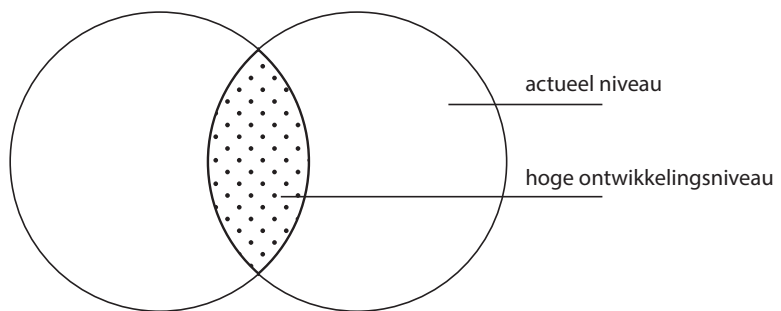
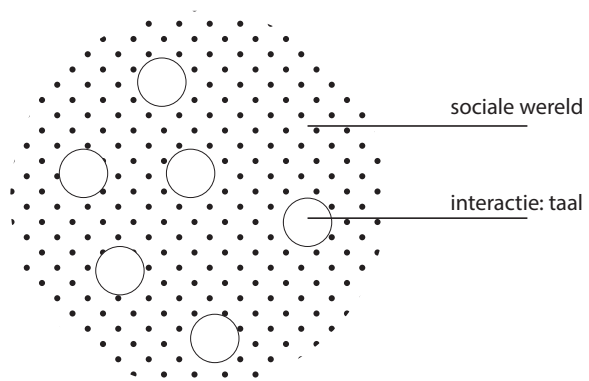
Zone 1: De woningen zijn boven in het gebouw gesitueerd. Hier begint de ontdekkingsreis van het kind en speelt het kind onder direct toezicht van de ouders.

Zone 2: De bibliotheek en de buitenschoolse opvang. Hier ontmoet het kind ook andere gebruikers van het gebouw. Er is ruimte voor het kind om te spelen, gebruik te maken van de bibliotheek en van huis naar de Buitenschoolse opvang te lopen. Net als in een dorp speel je ook buiten. Je bent niet alleen en leert rekening houden met je omgeving.

Zone 3: De ruimte onder het gebouw. Hier bevindt zich een skatebaan en een stadscafé en ontmoet de route de stad.

Het kind

ONTWIKKELING VAN HET KIND

Ontwikkelingsfasen van het kind

Een goede woonomgeving is een belangrijke voorwaarde voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van bewoners. En in het bijzonder van kinderen. De woonomgeving is een domein waar kinderen kunnen spelen, zich min of meer autonoom kunnen bewegen en gebruik maken van de (publieke) ruimte.

Ik heb mij bezig gehouden met de vraag of architectuur kan bijdragen aan de ontwikkeling van een opgroeiend kind. In dit onderzoek spreek ik van het schoolkind (leeftijdsgroep van 4-12 jaar). 'Kan architectuur in een hoogstedelijke context bijdragen aan de sociale ontwikkeling van een opgroeiend kind?'

Theorieën

In dit onderzoek heb ik gekeken naar de theorieën van Piaget en Vygotsky. Dit zijn twee ontwikkelingspsychologen die de ontwikkeling van het kind hebben beschreven. De Franse psycholoog Piaget bekijkt de ontwikkeling van een kind per levensjaar en de Russische Vygotsky kijkt meer naar de ontwikkeling in zijn algemeenheid en betreft er ook de sociale omgeving bij. Het is van belang om te leren in een maatschappelijke context zodat er een rijke leeromgeving ontstaat.

Vygotsky heeft het hier over een sociaal-culturele wereld waar interactie is met verschillende leeftijdsgroepen. Een belangrijk speerpunt in de theorie is de 'zone van de naaste ontwikkeling'. Hij geeft hier dus aan dat het belangrijk is om in een omgeving op te groeien waarbij er de mogelijkheid is om kennis te maken met andere omgevingen en andere mensen die zich daarin bewegen.

Dit sluit goed aan op mijn onderzoeksvraag; 'Kan architectuur in een hoogstedelijke context bijdragen aan de sociale ontwikkeling van een opgroeiend kind?' Dit is ook de reden dat ik de theorie van Vygotsky heb gebruikt als onderbouwing voor mijn onderzoeksvraag.

De theorie van Vygotsky valt onder de leertheorie: Sociaal constructivisme. Dit wil zeggen dat het leren steeds meer onder de eigen verantwoordelijkheid van het kind plaatsvindt. 'Je kunt de wereld enkel samen met anderen ontdekken'.

Vygotsky onderscheidt twee ontwikkelingsniveaus. Allereerst is er het actuele niveau: de taken en activiteiten die een kind zelfstandig kan uitvoeren. Daarnaast is er het hogere ontwikkelingsniveau: de taken en activiteiten die een kind nog niet zelfstandig kan uitvoeren, maar wel als hij bepaalde ondersteuning krijgt. De gedachte achter die theorie is dat kinderen het meeste leren van taken en activiteiten die nét een beetje moeilijker zijn dan wat ze zelf al kunnen. Met hulp van een ander kunnen ze de taak wel volbrengen. Door aan te sluiten bij wat het kind alleen kan en het te helpen bij wat het nog niet kan, doen kinderen kennis en vaardigheden op die ze alleen nog niet hadden kunnen verwerven.

In mijn ontwerp zijn dan ook verschillende zones/ruimtes te vinden waarin een kind onder (eigen) verantwoordelijkheid en regie veilig kan ontdekken. Ook kan het kind anderen ontmoeten en kennismaken met nieuwe sociaal-culturele werelden in de bibliotheek, de buitenschoolse opvang en buiten bij de skatebaan.

Zuidas

Artist impression Zuidasdok

*Zuidas met invulling van nieuwbouw
+ locatie 'Grow Up'*

PROJECTLOCATIE

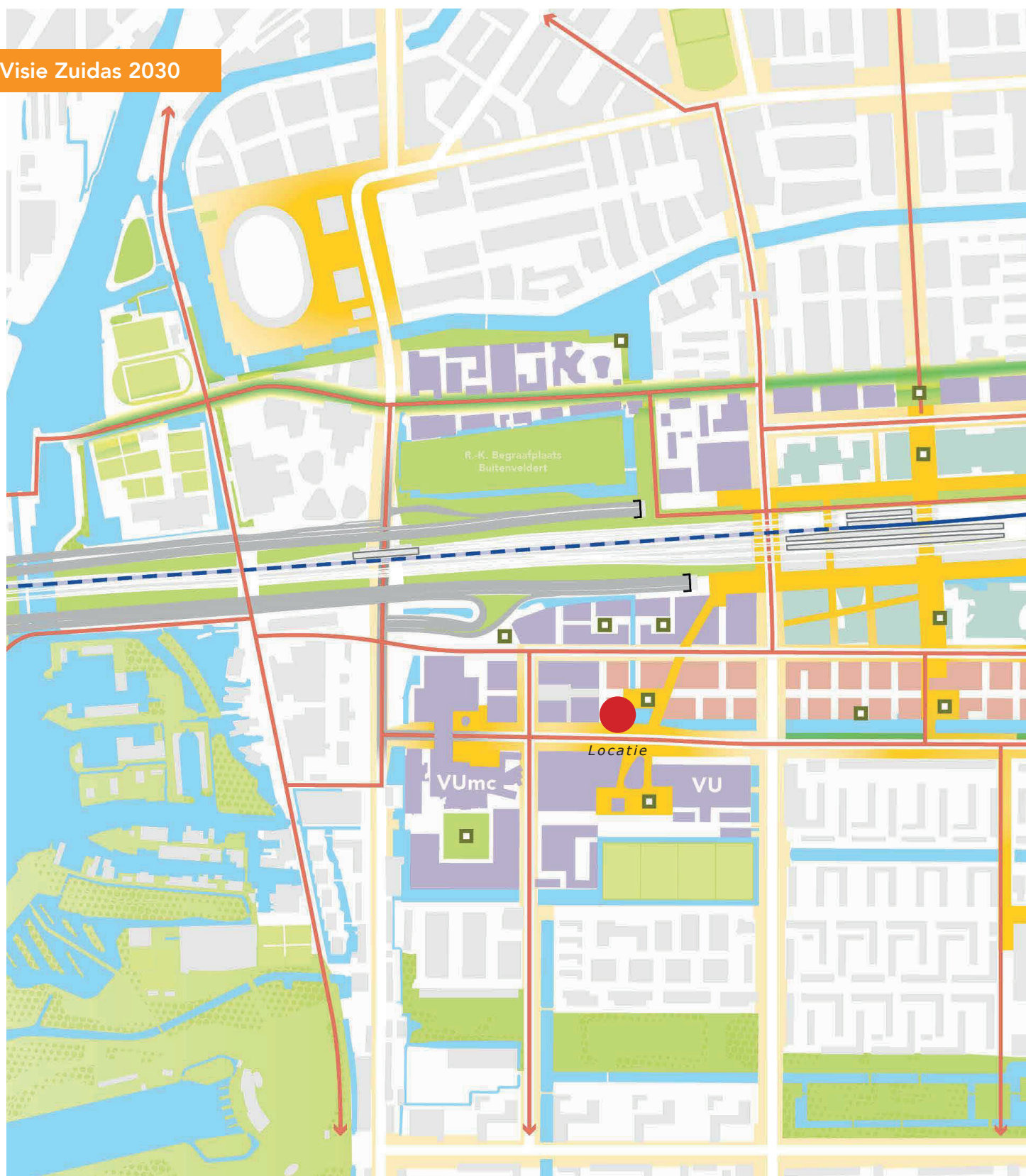
Het aantal Nederlanders dat op meer dan 100 meter boven de grond woont, groeit flink. Met de hoge grondprijzen en de woningnood in de steden weten gemeenten en ontwikkelaars wat ze moeten doen: de lucht in.

Er is in Amsterdam gekeken naar binnenstedelijke locaties voor het realiseren van meer woningen. De Zuidas is een van die plekken waar er veel potentie tot groei is. Daarbij vormt op grotere schaal de Zuidas binnen de Randstad het Amsterdamse infrastructurele knooppunt tussen Schiphol en Utrecht. Een ideale plek als je veel voor je werk reist maar ook voor expats die voor een langere periode in Nederland werken en wonen met hun gezin.

Vanuit de Visie Zuidas 2016 van de Gemeente Amsterdam en het daarbij behorende stedenbouwkundig plan van de Zuidas is zichtbaar wat de ambities zijn voor deze plek. Een belangrijke nieuwe functie op de Zuidas is wonen. In de afgelopen jaren is hier al (flink) aan gewerkt en dit zal de komende jaren alleen nog maar toenemen. De plankaart zoals in de visie gepresenteerd laat de verdeling van de functies van de verschillende gebouwen zien. Het

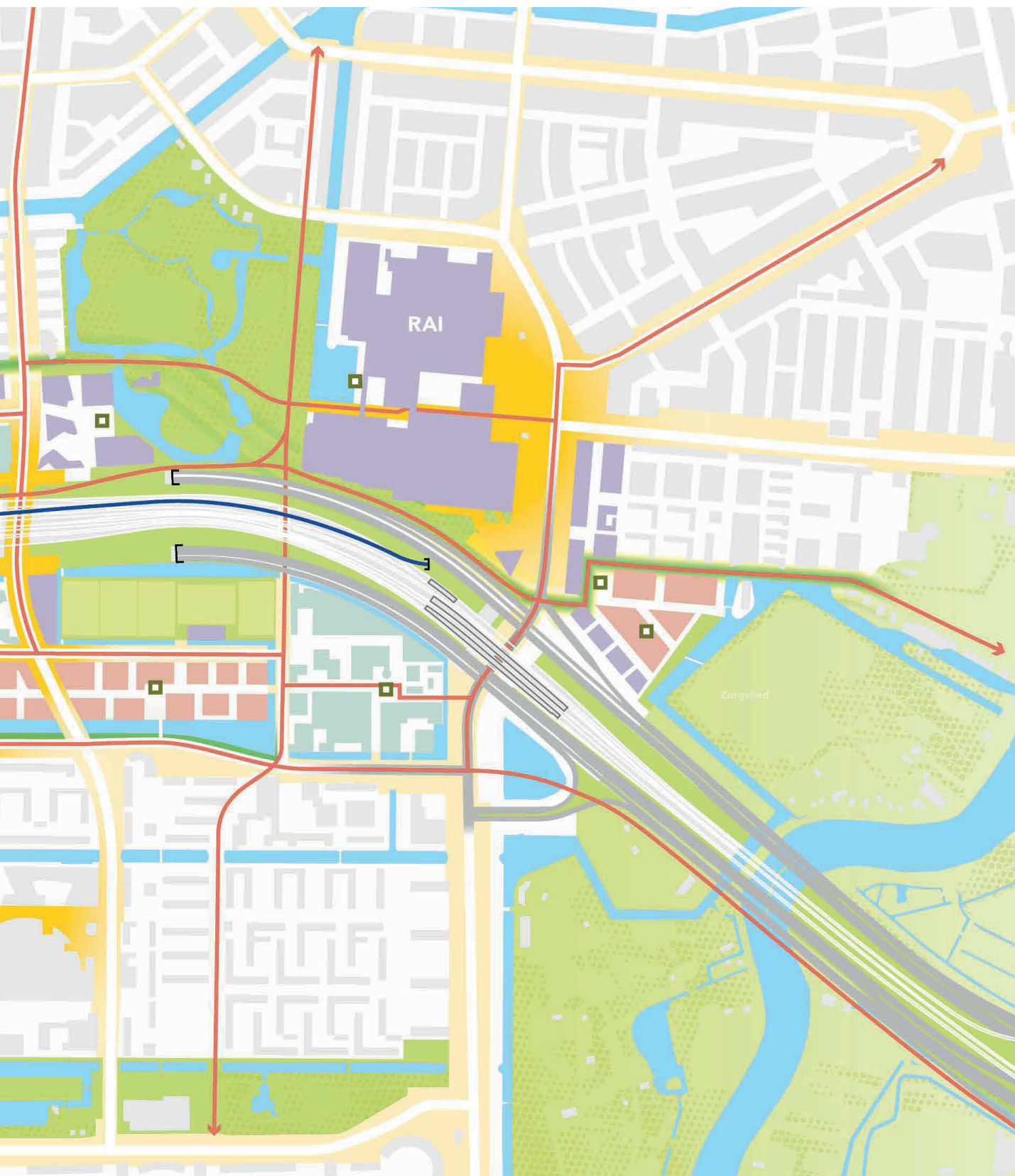
plan laat zich al uit dat het gebied niet monotoom ingericht hoeft te worden, zoals 'met nadruk op wonen of gemengd gebied'. Ik heb mij voor de plek en functie van de toren laten inspireren door de ingrediënten uit het stedenbouwkundig plan. In het hart van het kenniskwartier is de plek waar wonen, werken en voorzieningen samenkomen. In het stedenbouwkundig plan van de Zuidas is er niet voor een groot park gekozen maar voor postzegelparken (op de plankaart aangegeven als 'indicatieve verblijfplek'). Dat sluit goed aan bij mijn plan dat zich toespitst op opgroeiende kinderen. Een mooie plek voor kinderen als zij alleen/zelfstandig buiten mogen (gaan) spelen. Hier heb ik de verbinding met het programma in het gebouw gemaakt naar de omgeving en het direct aangrenzende plein.

Visie Zuidas 2030

- Voetgangersgebied (intensief gebruikt)
- Gemengd gebied met accent op wonen
- Gemengd gebied met accent op werken
- Gemengd gebied
- Groene route
- Stadsstraat voor alle verkeerssoorten

- Indicatieve verblijfsplek
- Verbetering fietsnetwerk
- Zuid-Westboog (verkenning)
- Noord/Zuidlijn
- Verlenging Noord/Zuidlijn tot Schiphol (verkenning)

Deze kaart weerspiegelt twee belangrijke ontwikkelingen in Zuidas: een accentverschuiving van werken naar meer wonen en een verbetering van de bereikbaarheid per fiets en OV. Het gebied verandert de komende 15 jaar in een gemengde stadswijk met meer dan 7.000 woningen. Het woonprogramma is sterk vertegenwoordigd in Gershwin en de aangrenzende deelgebieden Kenniskwartier en Ravel.

Station Amsterdam Zuid groeit uit tot de toegangspoort van Amsterdam. Voor fietsen, trams en bussen is ruimte beschikbaar in de nabijheid van de stationsentrees. De openbare ruimte rondom het station is bestemd voor voetgangers. Voor delen van deze kaart geldt dat de verkaveling nog indicatief is.

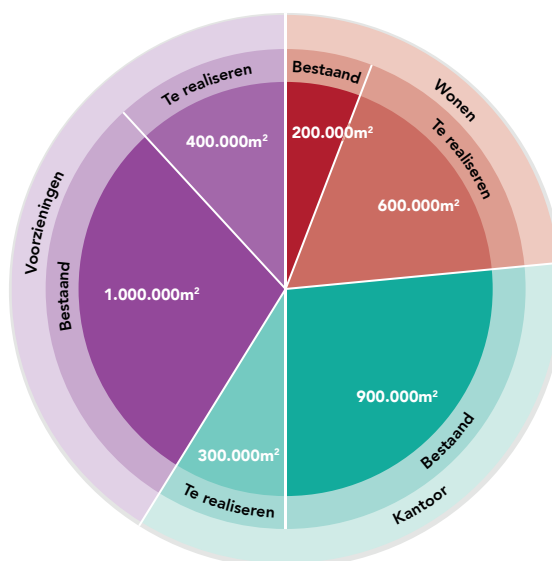
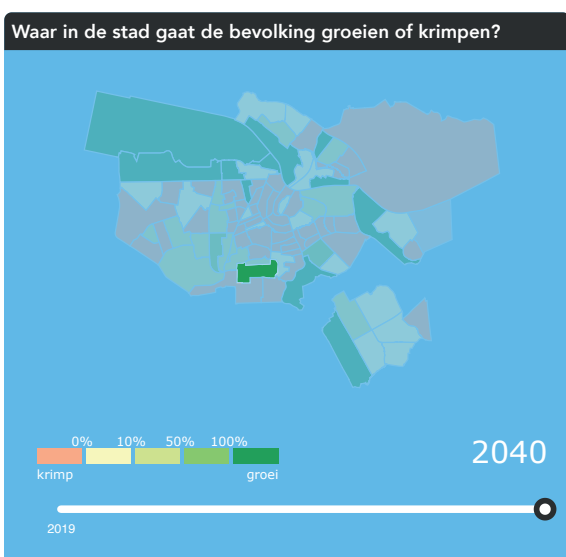
In cijfers 2015

Circa **700** bedrijven

Driekwart van het beoogde kantooroppervlak
is al gerealiseerd of in aanbouw

Zuidas

Aantal inwoners in 2040 15.930

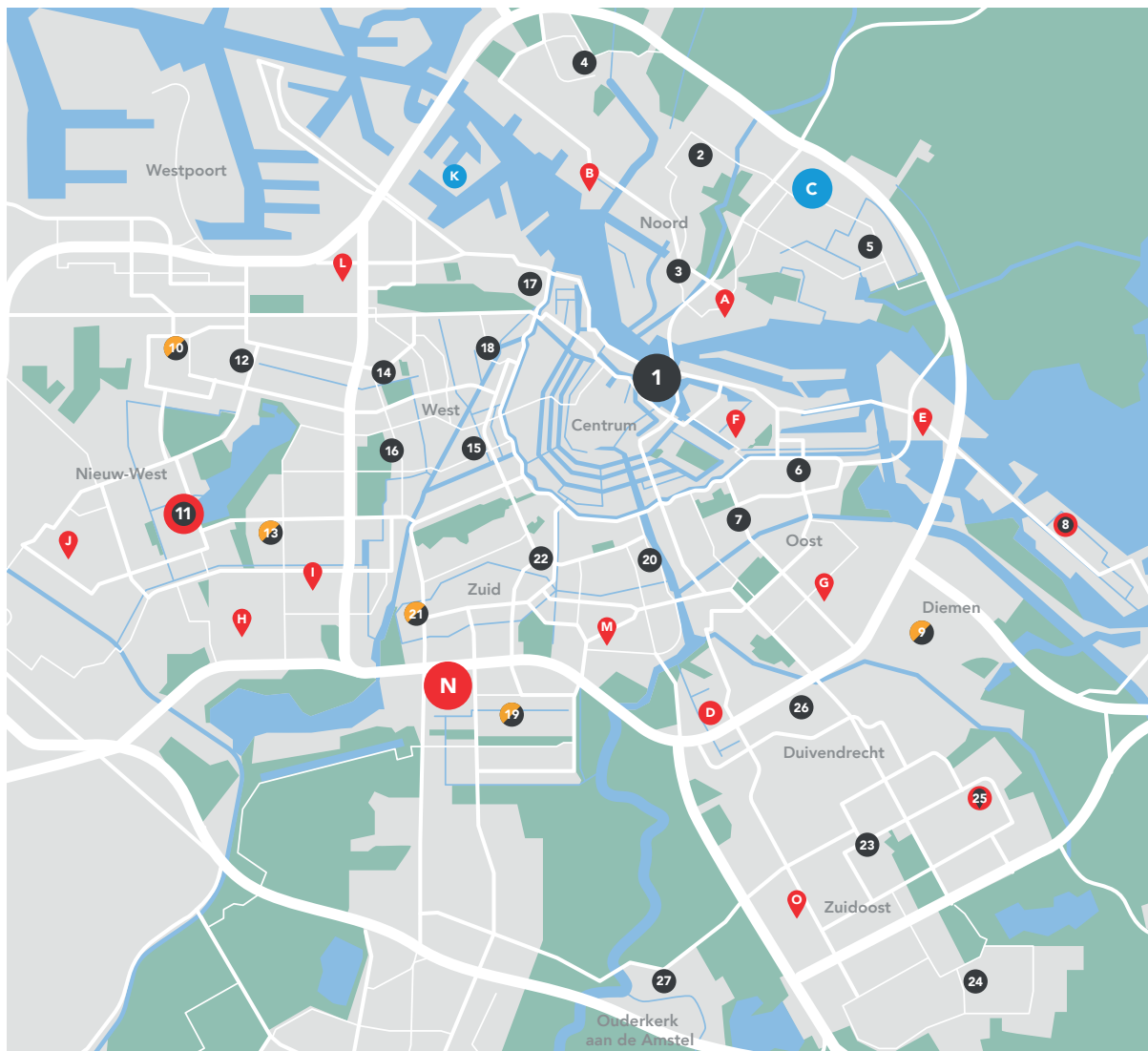
Verandering t.o.v. 2019 313%

TRANSFORMATIE

Uit de data en informatie van de gemeente Amsterdam wordt zichtbaar welke binnenstedelijke gebieden potentie hebben tot groei voor de bevolking. De Zuidas is daar een van. Uit cijfers blijkt dat de verwachting is dat in 2040 het aantal inwoners van de Zuidas met ruim 300% gegroeid zal zijn ten opzichte van 2019.

Op dit moment staat de Zuidas bekend als een zakendistrict met verschillende voorzieningen. Twee grote daarvan zijn de VU en het VUmc. Daar zal in de toekomst wonen als derde grote functie aan worden toegevoegd. Op de grafiek hiernaast is zichtbaar dat wonen nog het grootste gebied heeft dat nog gerealiseerd moet worden.

Omdat de wijk een transformatie in gebruik ondergaat zal er ook ingespeeld moeten worden op de voorzieningen voor de bewoners. Daarom heeft de Openbare Bibliotheek Amsterdam ook het doel om een nieuwe bibliotheek te openen op de Zuidas. Het beleid van de Openbare Bibliotheek Amsterdam is dat er gemiddeld op elke 25.000 inwoners een bibliotheek beschikbaar moet zijn.

Afbeelding uit beleidsvisie
OBA 2019-2025/ OBA in de stad

type locaties

- OBA locatie
- Hotspot

grootte locaties

- XXL
- XL
- S, M, L

veranderingen (2019-2025)

- heroverwogen locatie
- vergroten locatie
- nieuwe locatie
- nieuwe hotspot

in onderzoek (na 2025)

- nieuwe locatie

WAT ZEGT DE OBA OVER DE ZUIDAS?

'Jonge mensen die opgroeien in Amsterdam zijn steeds meer op zoek naar een sociale plek die niet afgebakend is, zoals een school, een museum en een bibliotheek dat nu nog wel zijn, waar functies kunnen vermengen en waar verschillende soorten kennis, van maker-movement tot wetenschappelijk, zich met elkaar kunnen verbinden. Het lopende programma Maakplaats 021, met makerspaces in verschillende buurtvestigingen, is een zeer leerzame en bruikbare proeftuin. Een stap om de bestaande infrastructuur te vernieuwen. OBA NEXT zet de volgende stap naar een open learning en community hub. Kernwoorden zijn hier openbaar en laagdrempelig.

Op de veelgestelde vraag 'Waarom een OBA op de Zuidas?' is het meest directe antwoord: 'omdat ook de Zuidas van iedereen is.' In lijn met de Visie Zuidas maakt het gebied in korte tijd een enorme ontwikkeling door, van internationaal zakencentrum naar een wijk waar mensen wonen, werken en recreëren. De komende jaren wordt gewerkt aan de versterking van de variatie aan voorzieningen, het ondernemende, innovatieve en internationale karakter en het toegankelijk maken van het gebied voor iedereen.

Een gezonde publieke, sociale en culturele infrastructuur is essentieel voor iedere stadswijk. Alleen zo kunnen de mysterieuze maar onontbeerlijke dingen ontstaan die we gemeenschap noemen. Een gevoel van verbondenheid, eigenaarschap en solidariteit. Onze gemeenschap wordt versterkt door mensen die samen in het openbaar met en naast elkaar leven en nieuwe collectieve verhalen maken. Niets heeft een grotere democratiserende werking als een bibliotheek in de buurt: een openbare plek waar iedereen welkom is. De enige toegangseis is nieuwsgierigheid.

Pal naast het nieuwe OV-knooppunt, in de nabijheid van een toonaangevende universiteit en omringd door internationale bedrijvigheid is het kenniskwartier van de Zuidas bovendien de aangewezen plek in de stad.'

Oba next maakt ruimte, Amsterdam, 11 december 2018, t.b.v. verkenning OBA NEXT op de Zuidas in 2025

DE TOEKOMST VAN DE BIBLIOTHEEK

Vier kwaliteiten van de Oba Next:

'Leren in de bibliotheek is als spelen in een zandbak'

Het is duidelijk dat de manier waarop we vandaag leren niet alleen open moet zijn wat betreft beschikbaarheid, maar ook wat betreft de organisatie ervan. Als een zandbak worden bibliotheken belangrijk als een dubbelzinnige ruimte, rijp met kansen, speelgoed, evenementen, uitwisselingen en ervaringen. Bibliotheekbezoekers, ongeacht hun overtuigingen zijn welkom in deze speciale zone om nieuwe dingen te ontdekken op de manier die voor hen het beste werkt; ze maken de regels voor hun eigen spel. Sommige gebruiken nieuwe technologieën misschien in makerspaces, sommige leren het beste door uitwisselingen met groepen. Toch hebben sommige mensen gewoon een rustige plek nodig om zelf te lezen en te ontdekken. Een open ruimte krijgt niet alleen een grote verscheidenheid aan mensen, maar ook diverse bibliotheekinhoud en veel verschillende manieren van leren. Belangrijker nog, het stimuleert ontdekking en toevallige ontmoeting.

'Bibliotheken beschermen informatie zoals een dam de rivier'

Het is de taak van de bibliotheek om de inhoud te beschermen als reactie op de explosie van toegang tot informatie en voorbeelden van foutieve informatie van vandaag. Het zal zowel moeten bewaken wat het huisvest, maar ook dienen als een autoriteit op het gebied van informatie. Dit maakt bibliotheken betrouwbaar; ze worden bewakers van een betrouwbare mening. In tegenstelling tot het vorige thema zouden bibliotheken niet voor alles open moeten staan, ze moeten nog steeds voorzichtig zijn. Op deze manier moeten bibliotheken hun stabiliteit, betrouwbaarheid en de solide basis waarop ze staan vertegenwoordigen, dat niet kan worden geschokt door trends, politieke agenda's en commodificatie.

**'Bibliotheken zullen
gemeenschappen verbinden zoals
de straat huizen doet'**

Meer dan alleen tevreden zijn met alle inhoud die het bevat, moet ook de bibliotheek verbinding maken met community's en deze helpen vormen. Dit geldt met name wanneer technologieën tegenwoordig geïsoleerde ervaringen stimuleren. In plaats van een ruimte voor stilte, kan het creëren van een omgeving voor collectiviteit de bibliotheek een ruige ruimte van debat maken, of een plaats voor samenwerking en samenkomen. Het kan ook nuiten zijn eigen muren bestaan; het kan externe posten hebben in buurten die boeken nodig hebben of online bestaan om mensen toegang tot bibliotheken te geven die mogelijk buiten bereik zijn. Op deze manier moet de identiteit van de bibliotheek zich verder aanpassen zodat het meer is dan een unieke plaats voor rustig lezen, maar een plek die mensen met elkaar verbindt om relaties te vormen.

**'Het uitwisselen van kennis in de
bibliotheek is als een ontmoeting
aan tafel'**

In het tijdperk van schermen en apparaten moet de bibliotheek dienst doen als een interface, een verbindingspunt en uitwisseling voor kennis. Dit betekent niet alleen apparaten en kennis op transparante en toegankelijke manieren. Het betekent ook dat de presentatie van de bibliotheek zelf uitnodigend moet zijn en relaties tussen verschillende mensen en culturen moet inspireren. Dit is cruciaal voor de dialoog die bibliotheken hebben met de onmiddellijke stedelijke omgeving die het omringt. Door verschillende soorten transparantie te produceren, kan de bibliotheek haar innerlijke werking tentoonspreiden, spreken met haar omgeving, partnerschappen met haar burens ontwikkelen en nieuwe soorten kennis creëren.

*VU Amsterdam – tentoonstelling Oba Next
20 september 2019*

Het ontwerp

PROGRAMMA IN TOREN

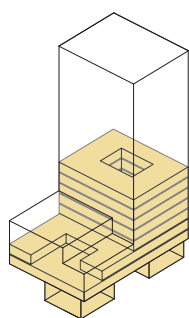
In de toren bevinden zich drie verschillende functies: wonen, de nieuwe bibliotheek van de Zuidas en een buitenschoolse opvang.

De woningen zijn bovenin de toren van het gebouw gepositioneerd omdat deze functie het meest privé is. De collectieve ruimte die bij de woningen horen zijn geroteerd om de liftkern van het gebouw. De kamers zijn overhoeks en beschikken hierdoor over verschillende zonuren en uitzichten.

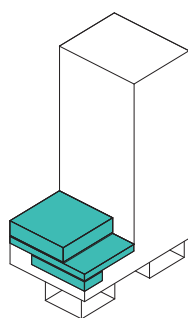
In de romp van het gebouw is de bibliotheek gevestigd. Deze openbare functie geeft direct toegang tot de buitenschoolse opvang. Beide functies beschikken over een buitenruimte op het zuiden. De gymzaal is onderdeel

van de BSO maar ook te gebruiken voor de wijk. Dit wordt via de BSO geregeld.

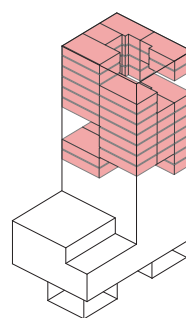
De ontdekkingsroute beweegt door de bibliotheek en langs de BSO. Beide kunnen van de route gebruik maken. Zo is er mogelijkheid voor de kinderen bij de opvang om activiteiten in de bibliotheek te doen. Er is bijvoorbeeld een voorleesbank, een tekenkamer en een hangmat voor je favoriete boek.

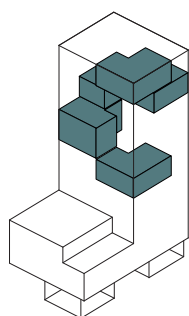
*Bibliotheek
6700 m²*

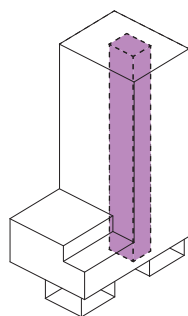
*BSO incl. gymzaal en prive
buitenruimte
1800 m²*

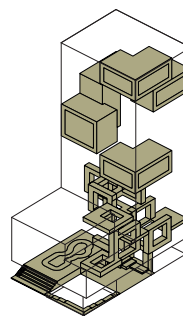
*Woningen
5400 m²*

*Collectieve ruimte woningen
2410 m²*

Lift

Ontdekkingsroute

ONTDEKKINGSROUTE

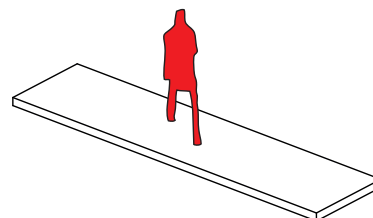
Door het gebouw meandert een ontdekkingsroute speciaal voor kinderen met de focus op de stappen in de ontwikkeling van het opgroeiende kind en de ruimtes die daarbij horen.

De route 'begint', vanuit het kind gezien, aangrenzend aan de woningen in de toren wat een veilige speelomgeving is voor de jongste kinderen. De route is geïnspireerd op de schaal van een dorp. Waar een kind eerst onder toezicht oog speelt in de voor- of achtertuin, oprit of stoep, zo speelt het in dit gebouw veilig en dicht bij huis in de collectieve ruimte samen met de 'buurtkinderen'. Dit noem ik de eerste zone.

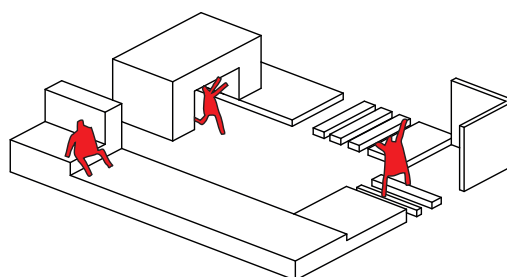
De tweede zone van de route beweegt zich door de bibliotheek en buitenschoolse opvang. De route heeft hier een andere verschijningsvorm aangenomen en maakt meer onderdeel uit van de bibliotheek. Het is een route die verandert van stoep (zie afbeelding) naar bijvoorbeeld een parcours en om hoger of juist lager te komen zijn er trappen van maximaal twee verdiepingen hoog. Als vergelijk met het dorp is deze zone de speeltuin van de buurt. Waar je ook andere mensen tegenkomt, waar je rekening met elkaar moet houden omdat je samen gebruik maakt van een ruimte.

De derde en tevens laatste zone van dit gebouw bevindt zich in de plint. Het gebouw staat op twee 'voeten' en daartussen zijn een skatebaan, sportveld en tribune gesitueerd. Hier ben je buiten het gebouw en kom je in aanraking met de stad.

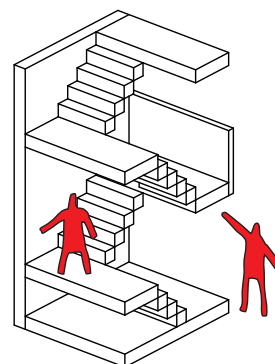
Er is eigenlijk nog een vierde zone, maar die ligt buiten het gebouw. Dat zijn de postzegelparken van de Zuidas.

Stoep

Parcours

Trap

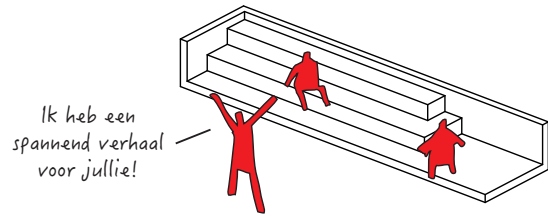
ELEMENTEN VAN HERKENNING

De route bestaat uit elementen van herkenning en is in één materiaal uitgevoerd, namelijk hout. De ouder zou aan het kind een grens aan kunnen geven, namelijk dat het kind op de houten route moet blijven.

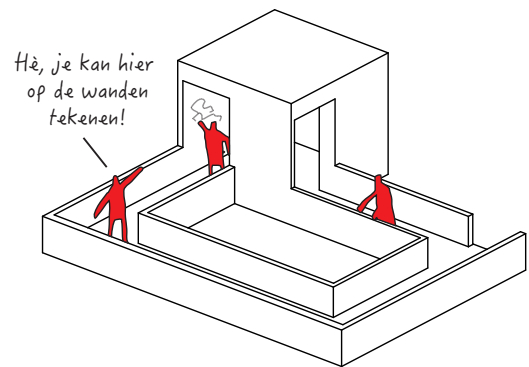
Het hout staat dan gelijk aan de veilige ruimte waarin het kind kan ontdekken en zich kan ontplooien. Of dat je niet verder dan de hangmat mag. Zo zijn het meer dan alleen speel- of verblijfobjecten.

Onderwerpen als veiligheid en verantwoordelijkheid vormen nu samen een geheel en zijn belangrijk voor het verder groeien en ontdekken van het kind.

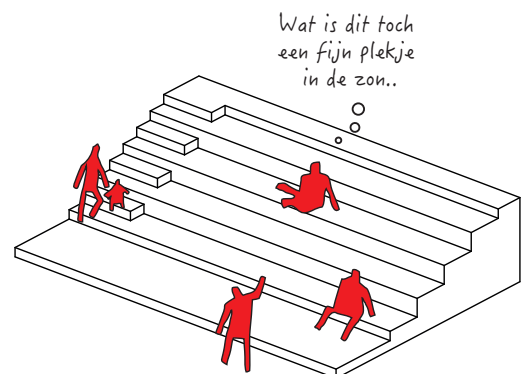
Er is bewust ruimte gelaten voor de eigen fantasie van het kind. Wat misschien bedacht is als tekenkamer kunnen ze gebruiken als geheime verstopplek, onderzeeer of torenkamer.

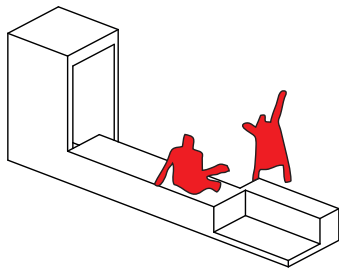
Voorleesbank

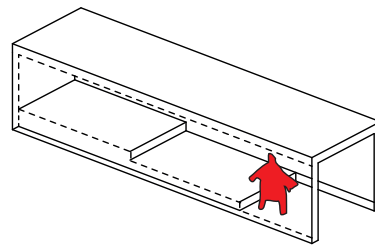
Tekenkamer

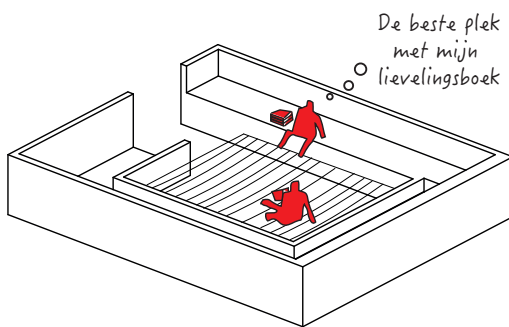
Zuidertrap

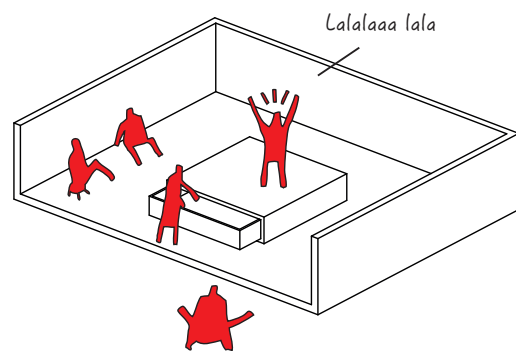
Bankje

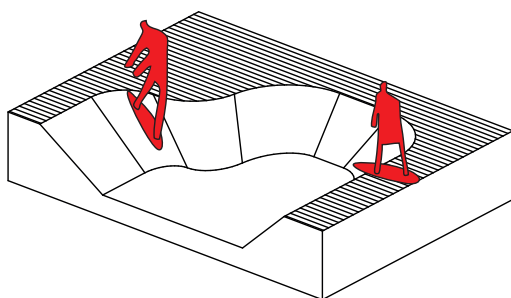
Tunnel

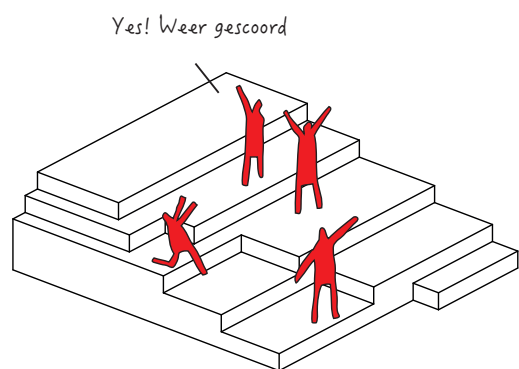
Hangmat

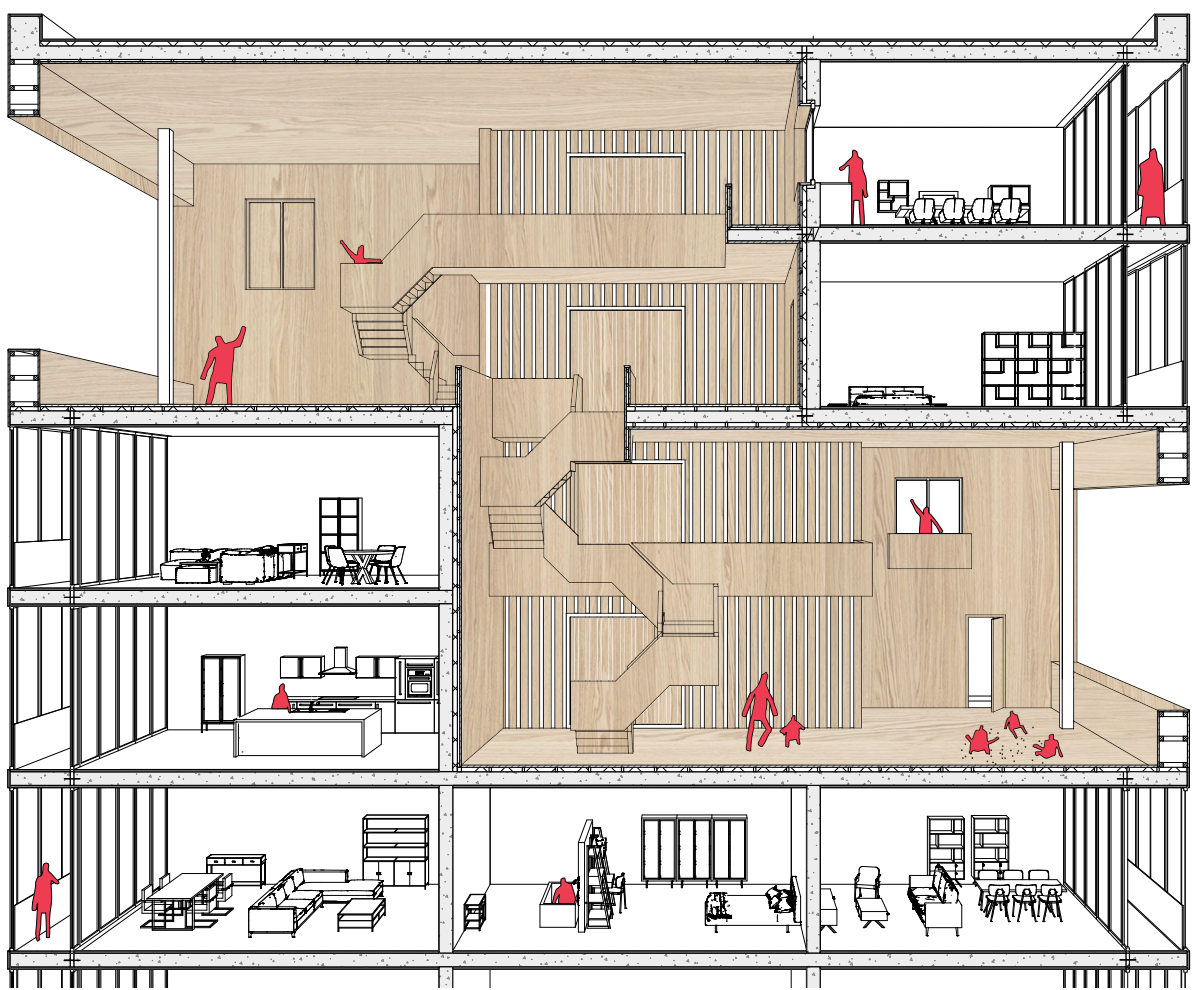
Podium

Skatebaan

Tribune

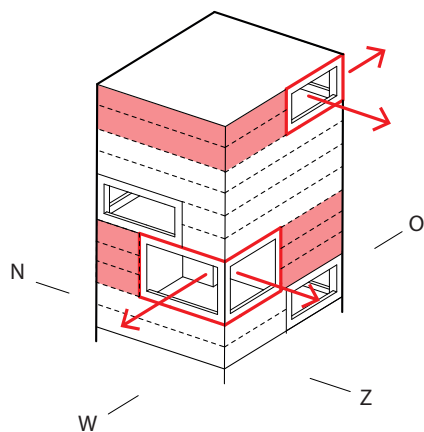

Zone 1 | *Wonen en collectieve ruimte*

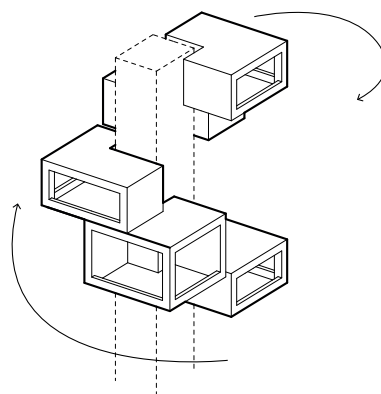
ZONE 1: WONEN

De woningen beschikken allemaal over een collectieve ruimte, ook wel kamer genoemd. Deze ruimte delen ze met 2 of 3 verdiepingen. De kamers zijn dubbelhoog en overdekt maar wel buiten. Aangrenzende woningen hebben zicht op of zelfs toegang tot de kamer door middel van een Frans balkon, raam of een 'achterdeur'.

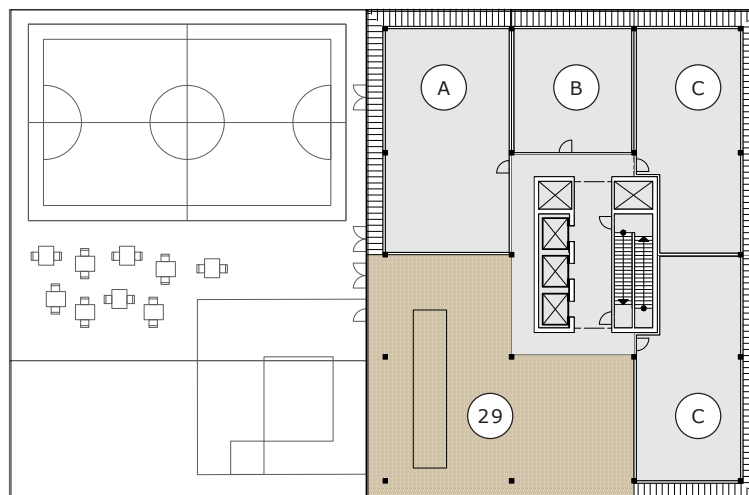
Naast deze collectieve ruimte hebben de voor gezinnen geschikte woningen een privé buitenruimte over de volledige breedte van de woning. Op de verdiepingen is de berging en op -1 van het gebouw is een fietsenberging. Tevens is er ruimte voor 10 deelauto's.

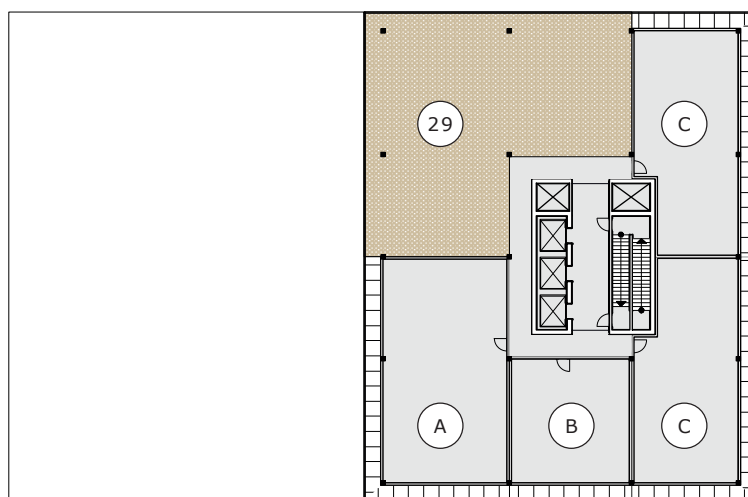
Collectieve buitenruimtes per 2 of 3 verdiepingen

'Kamers' rondom de liftkern

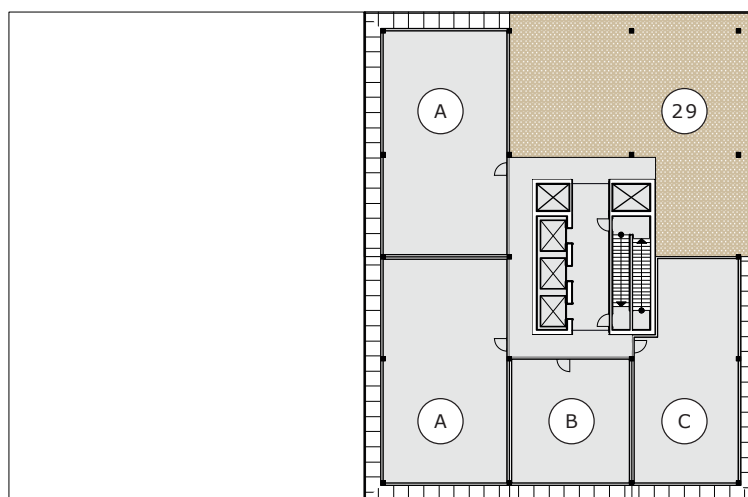

8 - 9 | 18 - 19e verdieping

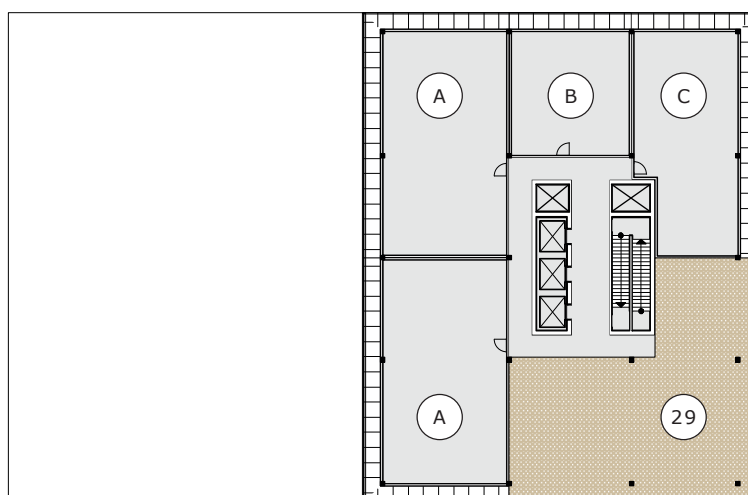

10 - 13e verdieping

- 29 Collectieve buitenruimte
- A Woningtype 150 m²
- B Woningtype 75 m²
- C Woningtype 120 m²

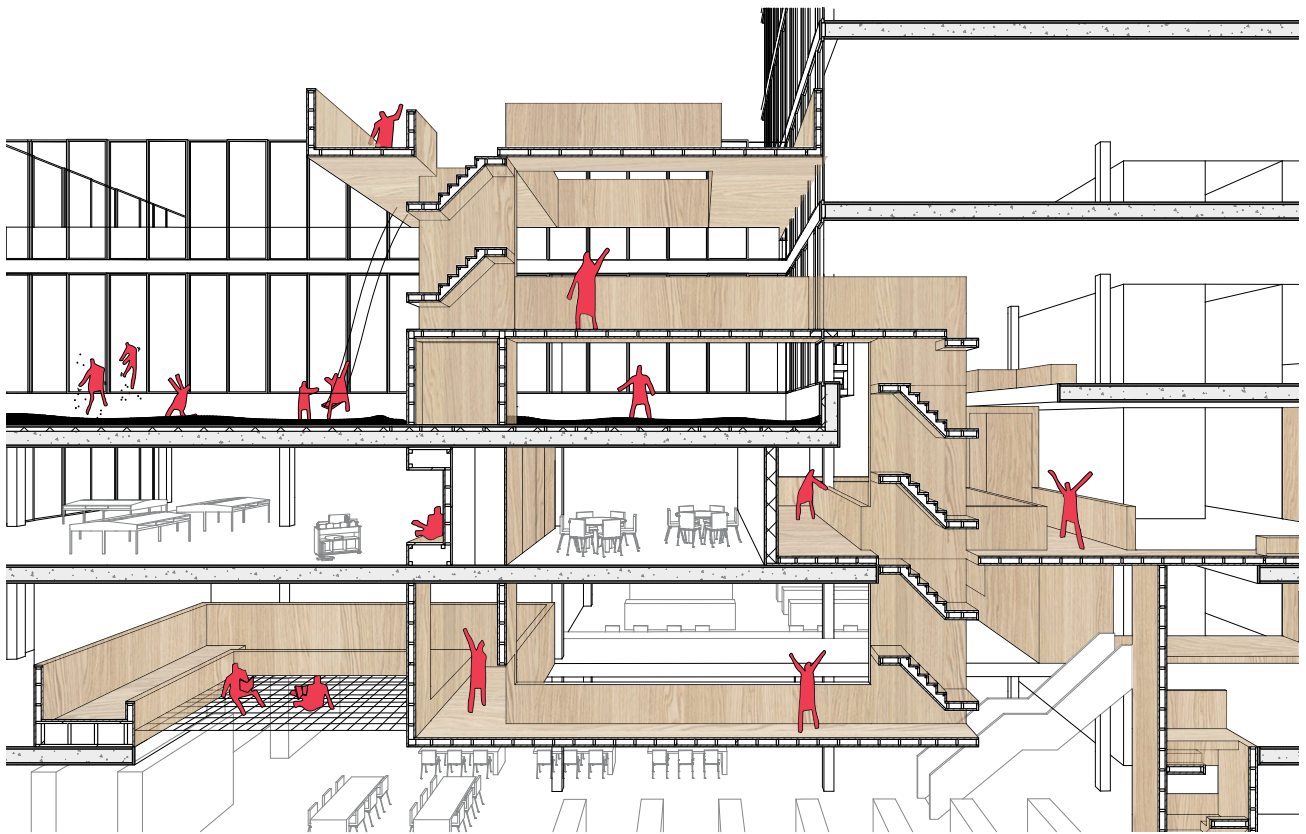
14 - 15e verdieping

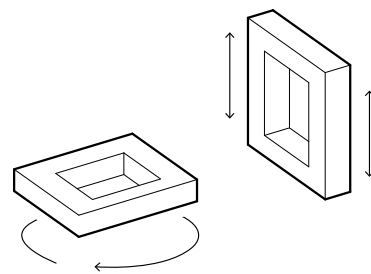
16 - 17e verdieping

*Visual van de collectieve ruimte voor de woningen:
Een veilige plek om te spelen met toezicht van de ouders*

Zone 2 | Bibliotheek en buitenschoolse opvang (bso)

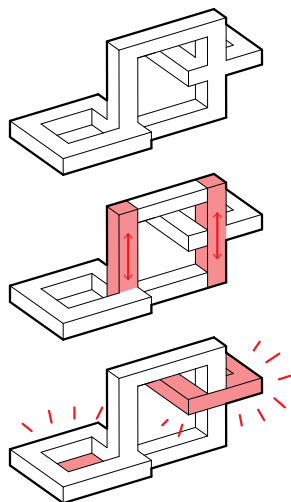
De ring

ZONE 2: BIBLIOTHEEK EN BUITENSCHOOLSE OPVANG

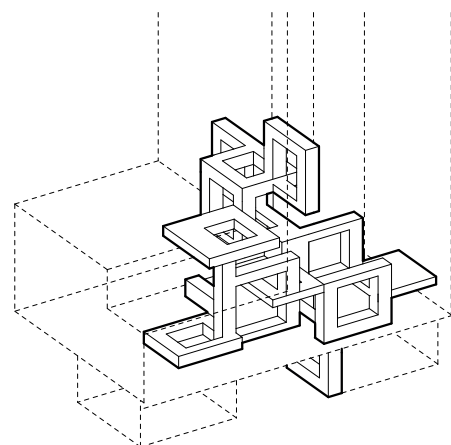
De bibliotheek is geïnspireerd op het programma van de Lochal in Tilburg. Deze bibliotheek heeft niet enkel boeken, maar er is meer. Er zijn naast werkplekken ook ruimten beschikbaar voor kennisoverdracht in verschillende vormen zoals een digilab en een opinie- en debatruimte.

De buitenschoolse opvang is omringd door de bibliotheek. Op de Zuidas, waar veel ouders werken, is een buitenschoolse opvang passend in het programma van dit gebouw. De opvang beschikt over een eigen buitenruimte en een gymzaal. Laatstgenoemde kan ook voor de wijk worden gebruikt in overleg met de buitenschoolse opvang.

Omdat de bibliotheek lange openingstijden heeft en 7 dagen per week open is, is het mogelijk om via de verdieping van de bibliotheek de gymzaal te bereiken. Tevens is de gymzaal ook intern via de BSO toegankelijk.

*Gekoppelde ringen:
Stijgpunten en herkenningspunten*

*Speel- en ontdekkingsroute door bibliotheek
en BSO*

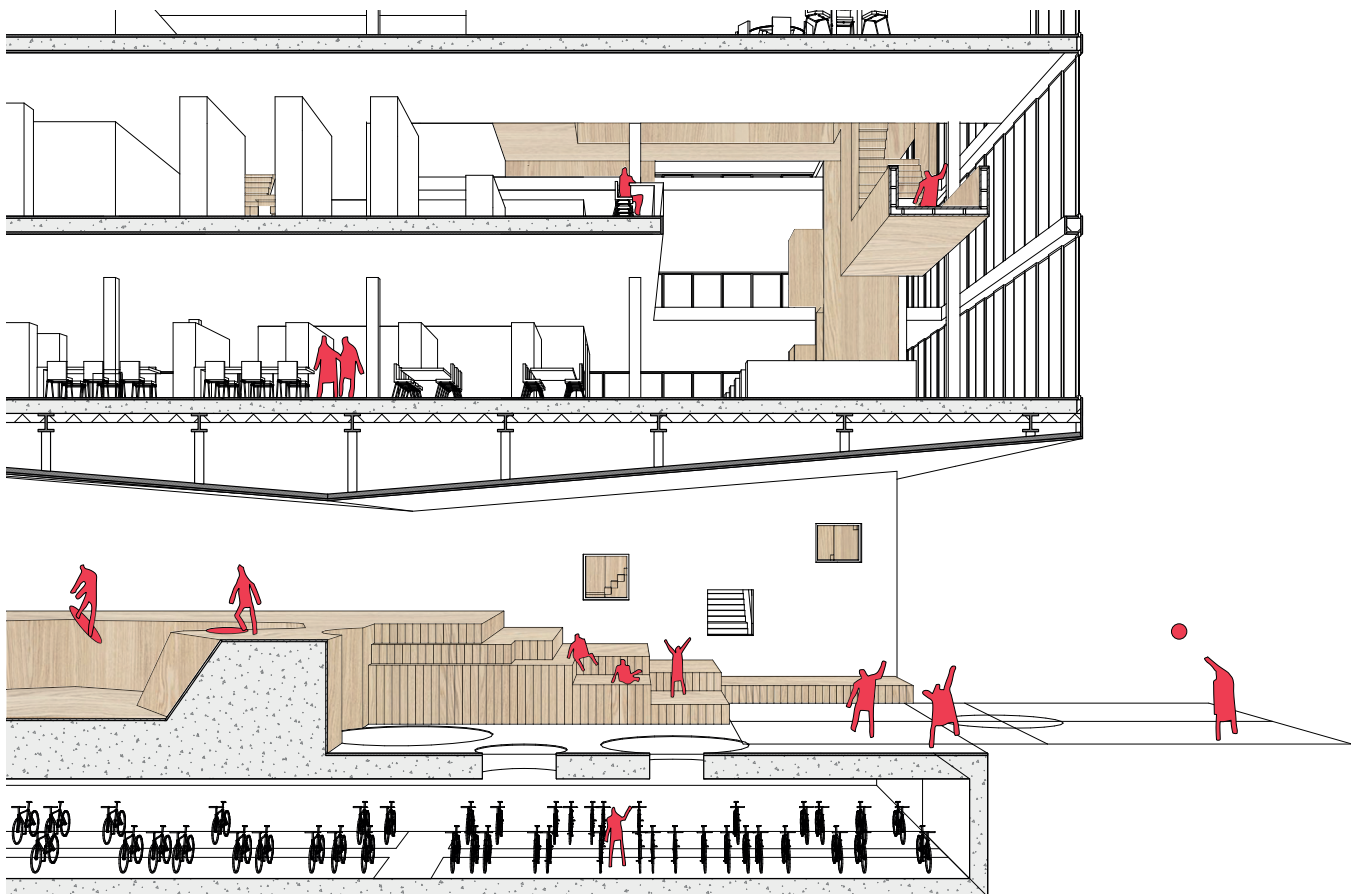
*Visual van de privé buitenruimte van de BSO:
Een groene oase in een stedelijke context*

*Visual van de route door de bibliotheek:
Waar kinderen en volwassenen elkaar ontmoeten*

*Visual van de route door de bibliotheek:
De route beweegt zich door de grote vide in de bibliotheek*

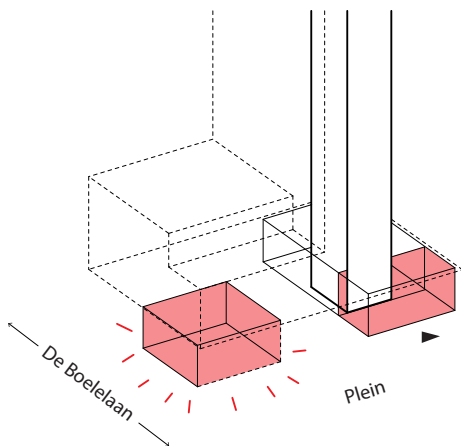

Zone 3 | Skatebaan en speelveld in de plint

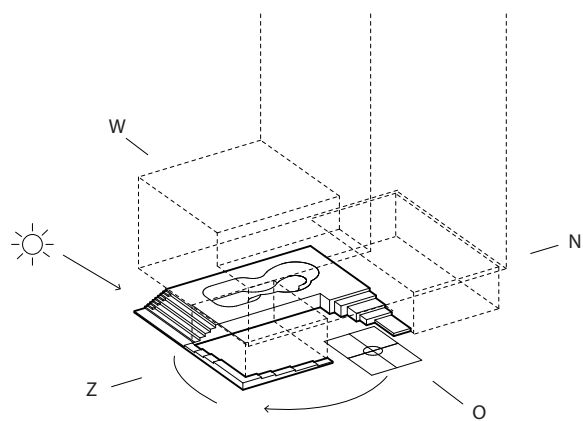
ZONE 3: HET PLEIN

Het plein is de laatste zone als uitloper naar de stad. De route sluit aan op het plein en bevat ruime speelplekken zoals een skatebaan, tribune en een sportveld.

Het hout van de ontdekkingsroute 'omarmt' de twee voeten waarop het gebouw staat. Via de kijkgaten in de grond is de fietsenparkeerplek zichtbaar voor meer veiligheid.

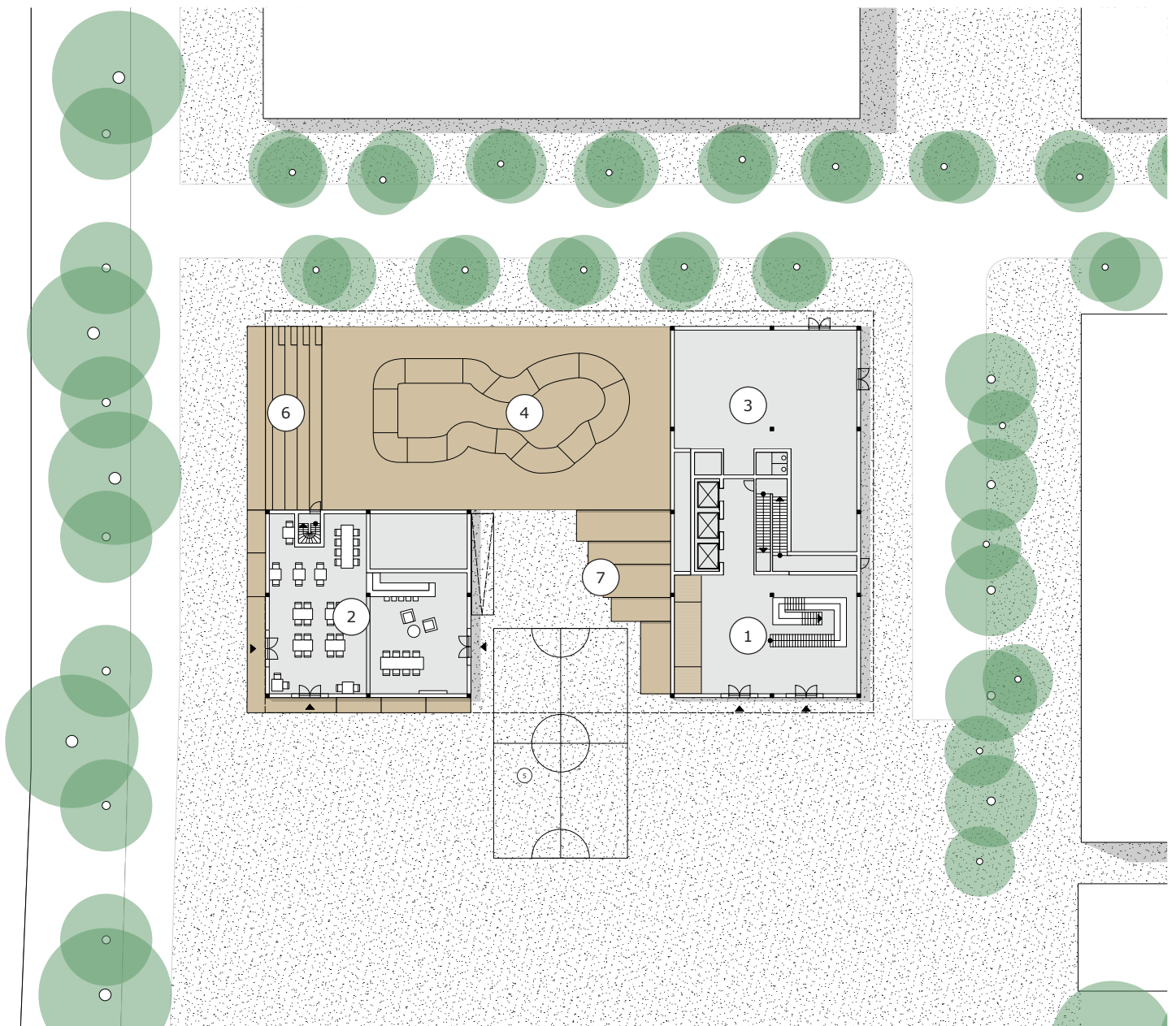
*Functies binnen in de plint:
stadscafé en entree*

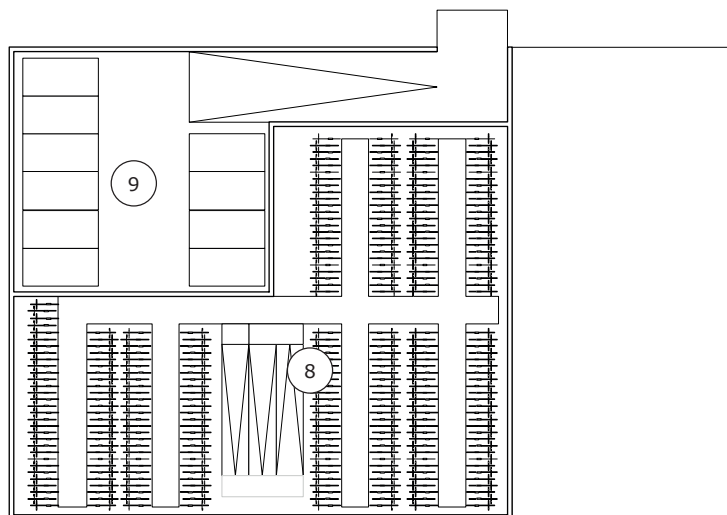
*Functies buiten in de plint:
Zonnetrap op het zuiden, skatebaan,
speelveld met tribune*

PLATTEGRONDEN

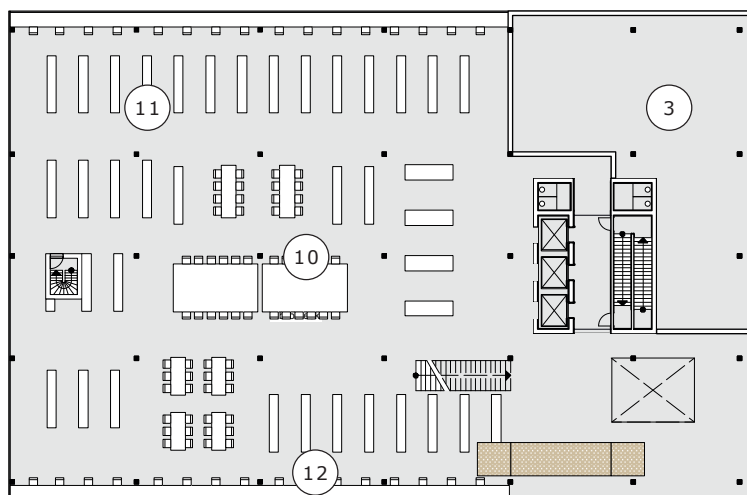
1	Entree	15	Digilab
2	Restaurant	16	Lab opinie + debat
3	Magazijn	17	Expositie BSO
4	Skatebaan	18	BSO
5	Speelveld	19	Collectie wetenschap
6	Trap op het zuiden	20	Projectruimtes
7	Tribune	21	Gymzaal
8	Fietsenstalling (320 p.)	22	Privé buitenruimte BSO
9	Deelauto parkeerplaatsen	23	Concentratie werkplekken
10	Leesplekken + open podium	24	Stadscafé
11	Bibliotheek	25	Stadsbalkon + speelveld
12	Werkplekken	26	Expositie
13	Auditorium	27	Keuken
14	Jeugdbibliotheek	28	Personeel

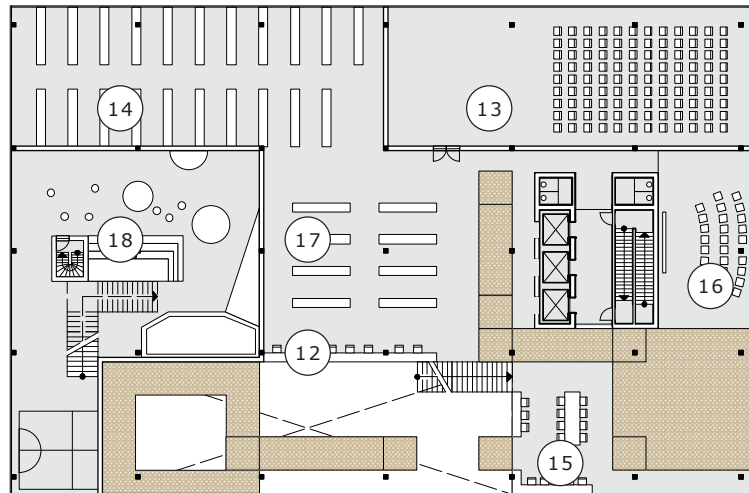
Begane grond

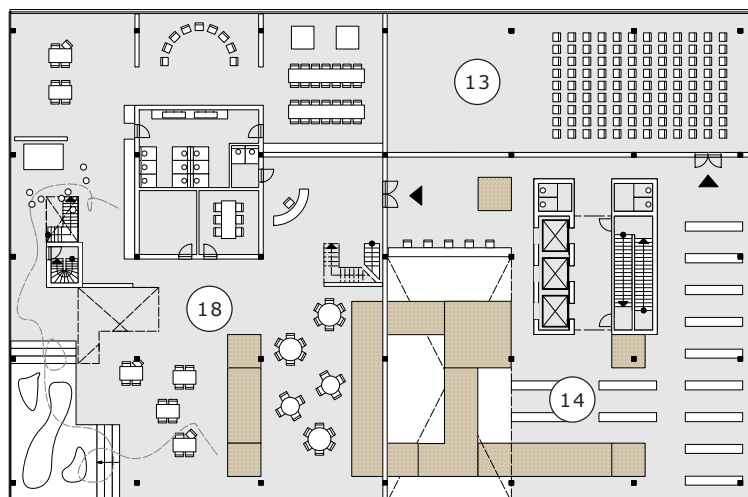
-1 verdieping

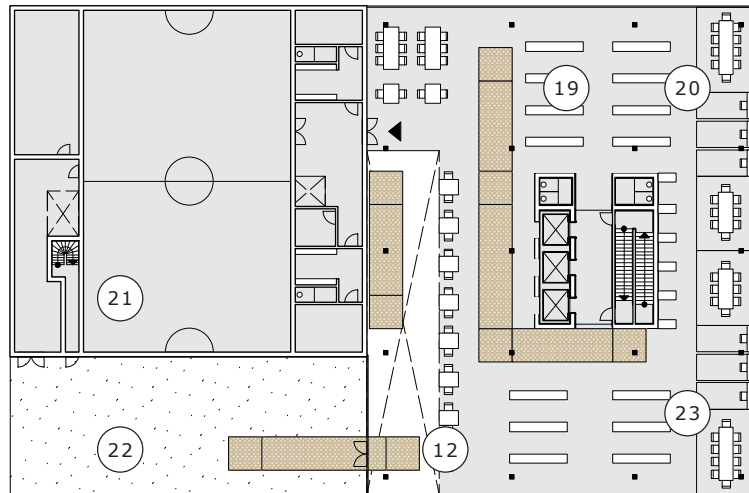
1e verdieping

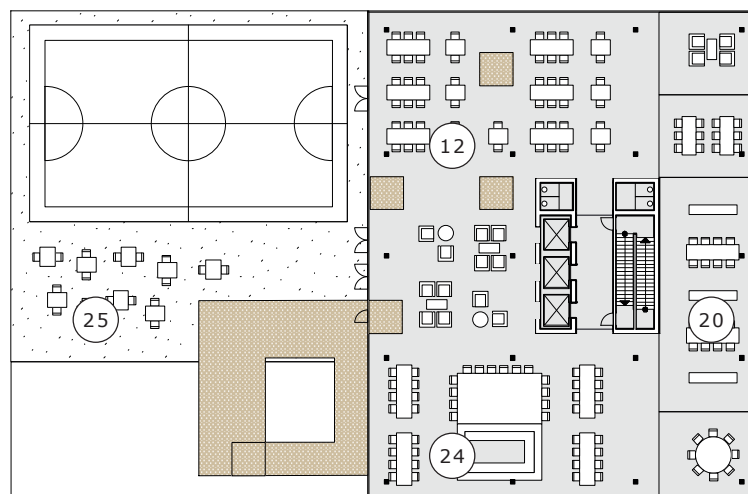
2e verdieping

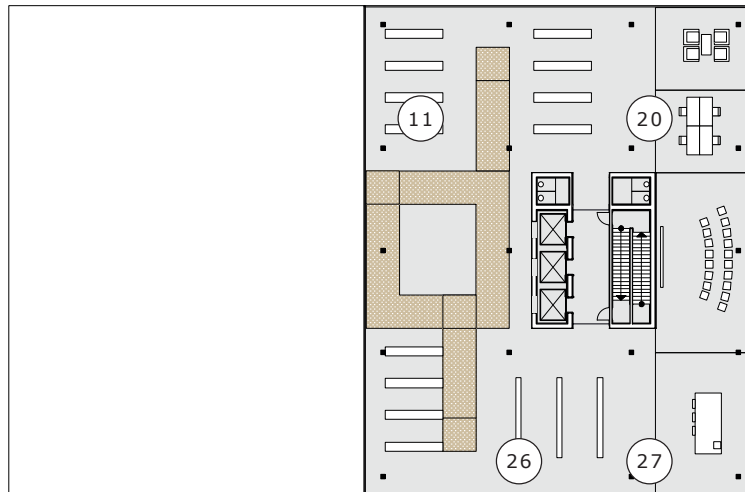
3e verdieping

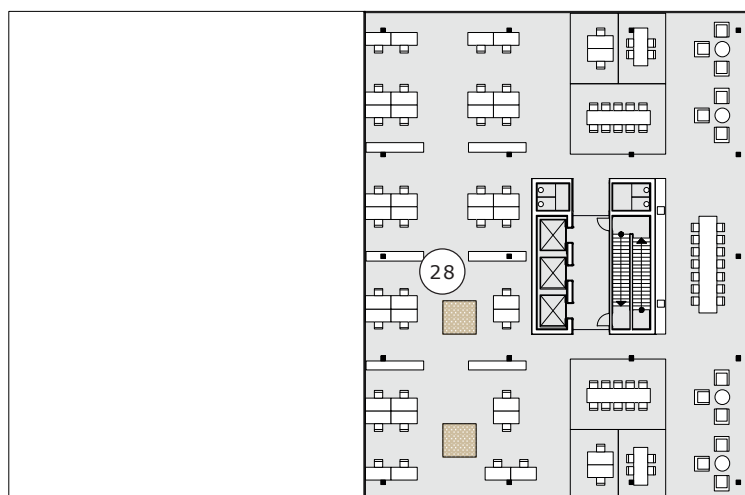
4e verdieping

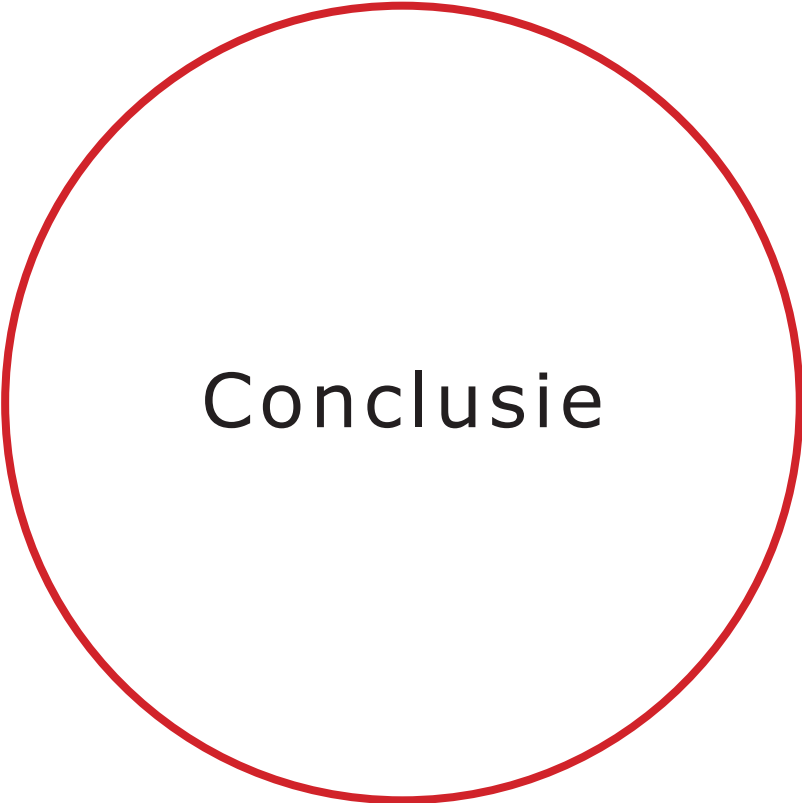
5e verdieping

6e verdieping

7e verdieping

Conclusie

CONCLUSIE

Tijdens mijn afstuderen heeft de volgende vraag centraal gestaan:

'Kan architectuur in een hoogstedelijke context bijdragen aan de sociale ontwikkeling van een opgroeiend kind?'

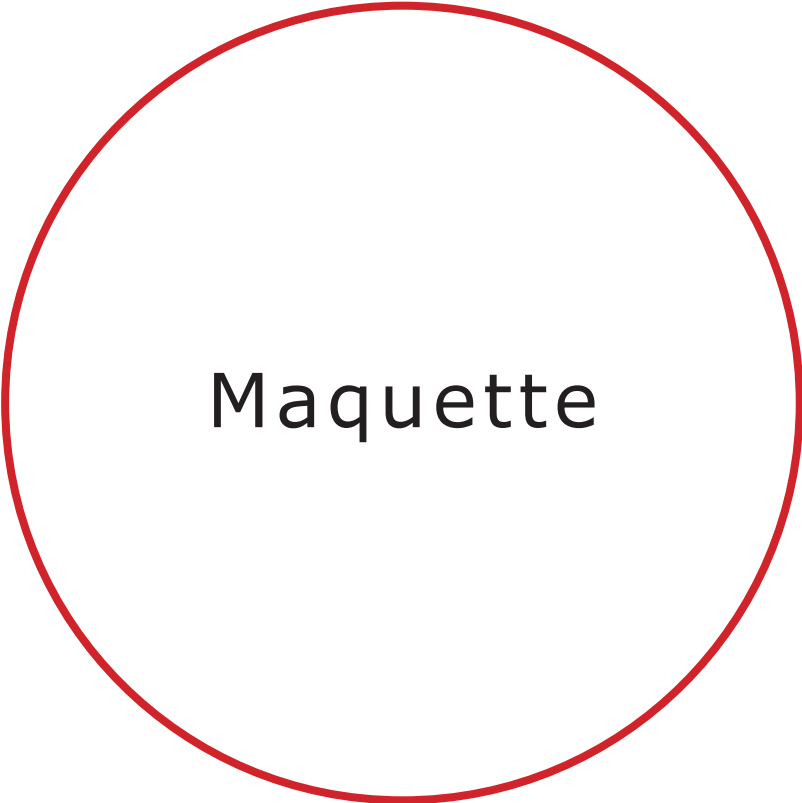
Nu is natuurlijk de vraag of ik deze vraag beantwoord heb. Ja, met mijn ontwerp heb ik antwoord gegeven op deze vraag. Door o.a. gezamenlijke ruimten mee te ontwerpen bij de woningen geef hebben de bewoners en de kinderen meer bewegingsvrijheid. Dichtbij de woning is een veilige plek voor kinderen om onder toezicht oog van de ouders te spelen. Wanneer je hier een huis koopt, betaal je ook voor deze collectieve ruimte. Het is een verlenging van de woning en een keuze voor een manier van leven.

Ik ben van mening dat de programmering van het gebouw essentieel is voor het stimuleren van de sociale ontwikkeling van een opgroeiend kind. Door in hoogbouw gebruik te maken van een 'mixed-use' programma ontstaat er een ander gebruik. Dit vraagt om een andere manier van verhuren, gebruik en huur. Er ontstaat een sociale cohesie in het gebouw. Menselijke schaal is een belangrijk thema. Als gebruiker kom je in het gebouw al verschillend publiek tegen in plaats van pas op de straat. Gebouw en stad zijn hierdoor meer met elkaar verweven.

Doordat ik uitga van een kolommenstructuur als constructie zijn er flexibele plattegronden gecreëerd. Hierdoor is het gebouw toekomstbestendig en kan er worden ingespeeld op de vraag van de markt.

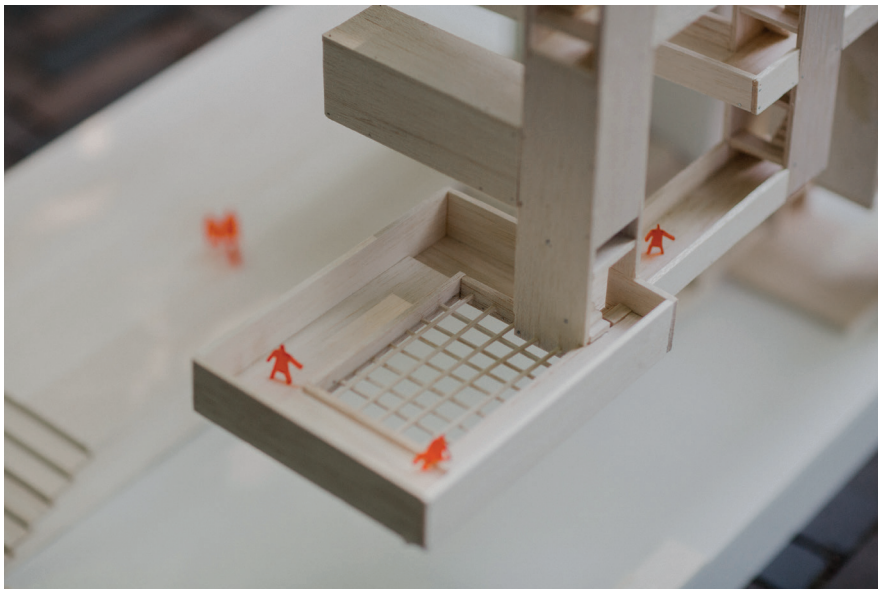
Het gebruik van een openbare functie in het gebouw is aantrekkelijk voor de dynamiek van verschillende bezoekers. Er ontstaat ook een aangrijpingspunt naar het gebruik voor de wijk. Op een kleinere schaal, meer toegespitst op een opgroeiend kind, kom je in aanraking met verschillende mensen.

Zoals in de theorie van Vygotsky wordt gezegd; "Je kunt de wereld enkel samen met anderen ontdekken". In mijn ontwerp zijn verschillende zones/ruimtes vorm gegeven in de ontdekkingsroute waar een kind onder (eigen) verantwoordelijkheid en regie veilig kan ontdekken. Het kind kan anderen ontmoeten en kennismaken met nieuwe sociaal-culturele werelden in de bibliotheek, de buitenschoolse opvang en buiten bij de skatebaan.

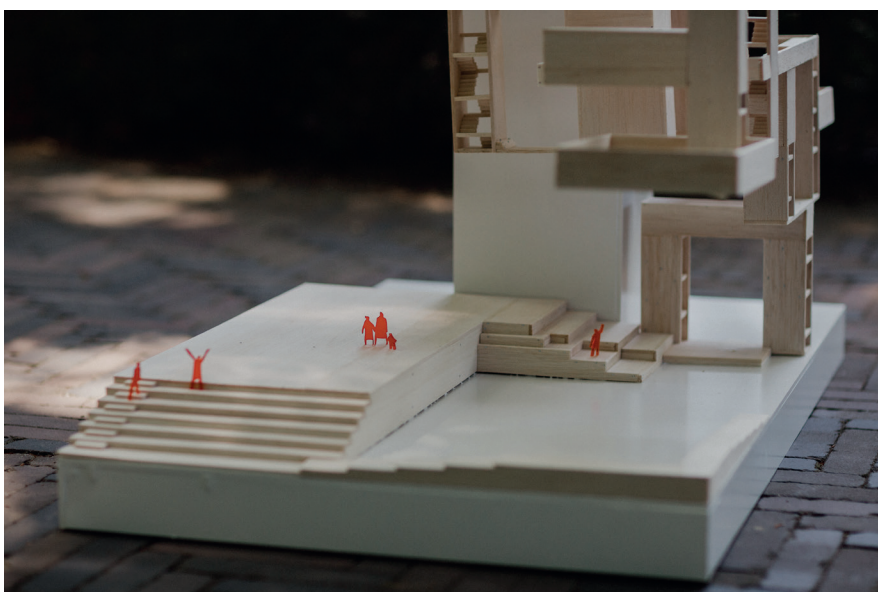

Maquette

Annely van den Berg

+31 6 21 706 904
annelyvdberg@hotmail.com

2 juli 2020

